

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 10 czerwca 2020 r.

DSKKZ-WKPE.4045.34.2020.ACZ

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odpowiadając na pismo z 22 maja br., znak VII.7032.2.2020.AT, dotyczące organizacji egzaminów zawodowych w roku szkolnym 2019/2020, uprzejmie informuję, że egzaminy zawodowe, do których przystępuje ponad 400 tys. zdających, przeprowadzane są dwa razy w roku, w miesiącach styczeń-luty (sesja zima) oraz czerwiec-lipiec (sesja lato).

Terminy egzaminów zaplanowane na sesję lato 2020 i wskazane w ogłoszonych 11 maja br. Komunikatach dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, na chwilę obecną są rozwiązaniem optymalnym, biorąc pod uwagę potrzeby zdających w zakresie uzyskania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji i kompetencji do wykonywania poszczególnych zawodów i umożliwiających podjęcie zatrudnienia w danym zawodzie. Do egzaminów zawodowych przystępują bowiem nie tylko uczniowie szkół prowadzących kształcenie zawodowe i ich absolwenci, ale również osoby kończące kwalifikacyjne kursy zawodowe.

Zdanie egzaminu zawodowego w niektórych zawodach jest warunkiem koniecznym do rozpoczęcia pracy (np. technik pożarnictwa, technik farmaceutyczny, technik elektroradiolog). Natomiast w zawodach „rolniczych” (np. technik rolnik, technik ogrodnik, technik weterynarii, technik rybołówstwa śródlądowego, technik mechanizacji rolnictwa) zdanie egzaminu i otrzymanie świadectwa/dyplomu zawodowego jest podstawą ubiegania się o status rolnika, który daje możliwość m.in. otrzymania dotacji unijnych. Dla zdecydowanej większości osób posiadanie świadectwa/certyfikatu zawodowego lub dyplomu zawodowego, odniesionych do poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, zwiększa również szansę znalezienia pracy adekwatnej do posiadanych kompetencji.

W związku z powyższym ewentualne odłożenie w czasie terminu egzaminów zawodowych mogłoby pogorszyć sytuację na rynku pracy osób przygotowujących się do egzaminu zawodowego i zamierzających do niego przystąpić w najbliższej sesji egzaminacyjnej. Jednocześnie przesunięcie egzaminów zawodowych na późniejszy okres, tj. na czas już po rozpoczęciu roku szkolnego 2020/2021, oznaczałoby konieczność przeprowadzenia trzech sesji egzaminacyjnych w jednym roku szkolnym (tj. sesji przesuniętej, sesji zima 2021 i sesji lato 2021), do których łącznie przystąpiłoby ponad 700 tys. zdających. Przeprowadzenie trzech sesji egzaminacyjnych w odstępach 2-3 miesięcznych spowodowałoby poważne trudności organizacyjne związane z jednoczesną organizacją egzaminów oraz zajęć szkolnych.

Odnosząc się do kwestii ewentualnego pokrywania się terminów egzaminu maturalnego i egzaminów zawodowych, uprzejmie informuję, że Centralna Komisja Egzaminacyjna wspólnie z ośmioma okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi przeanalizowała wszystkie przypadki zdających, zgłoszonych do egzaminów maturalnych oraz jednocześnie do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie (wg Formuły 2012 oraz 2017). Ponieważ część pisemna egzaminów zawodowych przeprowadzana jest w różnych godzinach, a część praktyczna w różnych dniach oraz godzinach, można zaplanować egzamin zawodowy dla poszczególnych zdających w taki sposób, aby jego termin nie pokrywał się z terminem konkretnego egzaminu maturalnego. Według informacji uzyskanych z CKE, nie odnotowano ani jednego przypadku osoby zgłoszonej do egzaminów, dla której konflikt terminów uniemożliwił przystąpienie do egzaminu maturalnego lub zawodowego.

Ponadto w oparciu o informacje uzyskane z CKE uprzejmie informuję, że według stanu na 2 czerwca br., dla wszystkich egzaminów zawodowych, dla części praktycznej są wyznaczeni egzaminatorzy oraz zostały powołane zespoły nadzorujące. CKE nie otrzymuje informacji dotyczących dostępności egzaminatorów, które wskazywałyby na problemy uniemożliwiające przeprowadzenie egzaminów zawodowych ze względu na sytuację epidemiczną.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że planując terminy egzaminów zawodowych w najbliższej sesji egzaminacyjnej uwzględniono także rozwój sytuacji epidemicznej i rekomendacje organów państwa odpowiedzialnych za bezpieczeństwo zdrowotne. Przygotowano również wytyczne w celu organizacji i przeprowadzenia egzaminów w warunkach rekomendowanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministra Zdrowia i w sposób możliwie najbardziej bezpieczny¹.

¹ Wytyczne Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Głównego Inspektoratu Sanitarnego dotyczące organizowania i przeprowadzania w 2020 r. egzaminów

Odnosząc się do kształcenia zawodowego zgodnie z podstawami programowymi kształcenia w zawodach, uprzejmie informuję, że zajęcia z zakresu kształcenia zawodowego realizowane w oparciu o podstawę programową z 2012 r.² w obecnym roku szkolnym odbywały się wyłącznie w klasach czwartych dotychczasowego czteroletniego technikum, w których kształcenie zakończyło się 24 kwietnia 2020 r. W technikum kształcenie zawodowe w klasach programowo najwyższych może zakończyć się nie później niż do końca lutego, co oznacza, że wielu uczniów tych klas przystąpiło do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w sesji zimowej.

Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe na realizację treści nauczania określonych w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie musi przeznaczyć co najmniej liczbę godzin określoną w podstawie programowej kształcenia w tym zawodzie. Biorąc pod uwagę, że w technikum i w branżowej szkole I stopnia wymiar ten jest w większości zawodów znacznie niższy od wymiaru godzin określonego w ramowych planach nauczania dla tych szkół, realizacja treści nauczania wynikających z podstawy programowej możliwa jest w krótszym czasie niż pełen cykl kształcenia tak, aby więcej czasu poświęcić na utrwalanie materiału.

Odnosząc się do kwestii przygotowania uczniów do egzaminów zawodowych, informuję, że biorąc pod uwagę zmieniającą się sytuację epidemiczną, w systemie oświaty podejmowane są decyzje o stopniowym znoszeniu kolejnych obostrzeń, w tym również w zakresie praktyk zawodowych realizowanych w ramach kształcenia zawodowego. Stopniowo przywracana jest również możliwość prowadzenia wybranych zajęć praktycznych, po wyrażeniu zgody przez ucznia, a w przypadku niepełnoletniego ucznia – przez jego rodzica³:

- 1) od 18 maja br. uczniowie (słuchacze) ostatnich semestrów szkół policealnych mają możliwość realizacji zajęć praktycznych w miejscu ich prowadzenia,
- 2) od 18 maja br. uczniowie klas III branżowych szkół I stopnia, a od 1 czerwca br. również uczniowie klas III technikum, kształcący się w zawodzie, dla którego podstawa programowa przewiduje przygotowanie do uzyskania umiejętności kierowania pojazdem

zewnątrznych, w tym egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i egzaminu zawodowego

<https://www.gov.pl/web/edukacja/przygotowania-do-egzaminow-zewnetrznych-wytyczne-mencke-i-gis>.

² Dz.U z 2012 r. poz.184, ze zm.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 odpowiednio z dnia 29 kwietnia 2020 r. (Dz. U. poz. 781), z dnia 14 maja 2020 r. (Dz. U. poz. 872), oraz z dnia 28 maja 2020 r. (Dz. U. poz. 953).

silnikowym, mogą odbywać zajęcia praktyczne z zakresu nauki jazdy,

- 3) od 1 czerwca br. umożliwiające zostało przywrócenie wszystkich zajęć praktycznych dla uczniów klas programowo najwyższych branżowych szkół I stopnia.

Umożliwienie powrotu do realizacji wybranych zajęć praktycznych pozwala m.in. na lepsze przygotowanie uczniów (słuchaczy) do egzaminu zawodowego. Jednocześnie zdający, którzy w sesji lato 2020 nie uzyskują wymaganej liczby punktów z danej części, będą mogli przystąpić bezpłatnie do egzaminu zawodowego lub odpowiedniej jego części w kolejnych terminach, w tym również w sesji, tj. zima 2021⁴.

Ponadto od 1 czerwca br. szkoły ponadpodstawowe zapewniają uczniom, którzy m.in. przygotowują się do egzaminu zawodowego, konsultacje z nauczycielami prowadzącymi zajęcia edukacyjne, w tym zajęcia z zakresu kształcenia zawodowego.

Aktualnie nie przewiduje się natomiast ograniczenia zakresu umiejętności sprawdzanych podczas egzaminu wyłącznie do wiedzy teoretycznej. Egzamin zawodowy jest bowiem formą oceny poziomu opanowania przez zdających wiadomości i umiejętności z zakresu kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie, ustalonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie, a jego zdanie ma poświadczać odpowiednie przygotowanie do wykonywania danego zawodu i wykonywania zadań zawodowych w prawidłowy sposób. Rezygnacja z części praktycznej egzaminu zawodowego stwarzałaby zagrożenie pojawienia się na rynku pracy osób bez potwierdzonych, niezbędnych kwalifikacji do wykonywania zawodu.

Informuję również, że sposób przeprowadzania w warunkach stanu epidemii egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i egzaminu zawodowego uregulowany został w podpisanej 19 maja br. nowelizacji rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r.⁵.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Marzena Machątek
Sekretarz Stanu
/ – podpisany cyfrowo/

⁴ Uczniowie w trakcie nauki przystępują do egzaminu bezpłatnie. Opłata dla absolwentów szkół jest naliczana dopiero od trzeciego przystąpienia do egzaminu zawodowego (art. 44zzzu ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r., poz. 1481 ze zm.).

⁵ Dz.U. poz. 891.